בעל שם טוב על התורה — בא

בעל שם טוב על התורה · להדפסה · מבית דוד

ויאמר משה כה אמר ה' כחצות הלילה אני יוצא בתוך מצרים, העיקר אם יכוון מחשבת לבו לשמים, גם כי המעשה זר כמו בנות לוט וכו', אך דתקשי מן מעשה פעור שכוונו לשמים (זוה"ק פינחס דרל"ח ע"א) ונענשו, וצריך לומר שבאמת צריך ישוב רב וגורל אם הוא לה' או לעזאזל וכו' שיתבודד ויעסוק בתורה להיות מתון, ואז כתוב (בפ' בראשית) ויאמר אלהים יהי אור, ר"ל שיאיר ה' עיניו על ידי אור תורה אם לעשותו או לא, וכמו שכתבתי במקום אחר כחצות הלילה שהספק הוא בחצות לכאן ולכאן אז אני יוצא בתוך מצרים במצר שלו, להאיר עיניו, וכעין זה שמעתי ביאור (סוכה דנ"ב ע"ב) אם פגע בך מנוול זה משכהו לבית המדרש וכו':(בן פורת יוסף די"ח ע"ע)

החודש הזה לכם וגו'. ודרשו רבותינו ז"ל (ר"ה ד"כ ע"א) כזה ראה וקדש, יש קבלה מהבעל שם טוב זצללה"ה נ"ע להתענות בכל ערב ראש חודש עד המולד:(צרור החיים ד"י ע"ד).

החודש הזה לכם ראש חדשים ראשון הוא לכם לחדשי השנה. שמעתי מאדוני אבי זקיני נ"ע זלה"ה שאמר פעם אחד בחודש ניסן להרב המגיד המפורסם מטורטשין [הוא הרב המגיד הגדול מוהרד"ב ז"ל ממעזריטש] עתה העת שצריכים להתפלל, כי באחד בניסן ראש השנה למלכים (ר"ה ד"ב ע"א) ואז מתמנים בו כל השרים והשלטונים שבעולם, ולעת עתה נתמנו שרים לא טובים, ועתה הוא עת להתפלל. עד כאן שמעתי מפיו הקדוש:(דגל מחנה אפרים פ' בא).

ויקרא משה לכל זקני ישראל ויאמר אליהם משכו וגו'. קבלתי ממורי ורבי הרב הקדוש ר' ישראל בעל שם טוב נבג"מ, להסיר הדינים עשה כך, בליל שבת להקיף את השלחן זיי"ן פעמים, יהיה ד' אנשים, ויהי ג' בית דין, ויכוין ג' אהיה ביוד"ין הימני, ובאלפ"ין האמצעי, ובהה"ין השמאלי, בעמידה, ואחר יקיף ויאמר למנצח בנגינות וכו', ובכל פעם שיקיף יכוון כוונות הושענא רבה אדם דיבור ולא מעשה, רק אדם דיבור ולא יותר, וב"ד יכוון לשם מ"ב, דהיינו בהיקף ראשון שם א ב ג י ת ץ ובהיקף ב' יכוון קרע שטן וכו', ולמחר בשחרית יכוין המקיף אדם דיבור, ויאמר בכל פעם ויהי נועם, והב"ד יכוין לשם מ"ב כבלילה, ואחר כך יאמר הפסוקים הן בלילה והן בשחרית ויקרא משה לכל זקני ישראל ויאמר אליהם משכו וקחו [וגו'] עד ואמרתם זבח פסח הוא לה' אשר פסח על בתי בני ישראל במצרים בנגפו את מצרים ואת בתינו הציל ויקוד העם וישתחוו, ויכוין בזה השם וַ זֶ פֶ הִ לַ אֲ פָ עַ בָ בְ יִ בְ בְ אֶ מִ וְ בָ הִ וַ הָ וַ, ויאמר הפסוק (בפ' וירא) והאנשים אשר פתח הבית הכו בסנורים מקטן ועד גדול וילאו למצא הפתח וְ הָ אֲ פֶ הַ הִ בְ מִ וְ גָ וַ לִ הַ, ויכוין השמות אלו, ויאמר הפסוקים אלו ג' פעמים ישר והיפוך וַזֶּפֶ הִלַאֲ פָעַבָ בְיִבְ בְאֶמִ וְבָהִ וַהָוַ, וגם כן וְהָאֲ פֶהַהִ בְמִוְ גָוַלִהַ כל השמות ג' אותיות על התבה גם כן, וג' פעמים היפוך וג"כ וישתחוו העם ויקוד הציל בתינו ואת מצרים את בנגפו במצרים ישראל בני בתי על פסח אשר לה' הוא פסח זבח ואמרתם, וג"כ הפתח למצוא וילאו גדול ועד מקטן בסנוורים הכו הבית פתח אשר האנשים ואת [וצירופי שמות היוצאים

מן ההיפוך הם כך וַהָוַ הִבָוְ מִאֶבְ בְיִבְ בָעַפָּ אֲלָהִ פֶּוֶוַ וג"כ הַלוַ גָוְמִ בְהִהַ פֶּאֲהָוְ או כך הַלוַגָ וְמִבְ הִהַפָּ אֲהָוְ], בחול בבוקר דווקא קודם זריחת השמש, וכן בשבת ג"כ קודם זריחת השמש והקף עם ספר תורה, ויאמר המקיף למנצח בנגינות, ויכוין במנורה בהציור הזה בכל פעם שמקיף ציור אחד, והבית דין יהיה ג"כ ג' אהיה כנ"ל, וגם ציור הנ"ל משם מ"ב, ובפעם הז' כל השם מ"ה מראש ועד סופו, ככה יעשה זיי"ן ימים רצופים, ויכוין הבית דין והמקיף בצורות של אותן אנשים, והשמות המנגדים:(עטרת תפארת ישראל ממהרי"ח ד"פ ע"ב).

שמעתי ממורי כשרואה שיש עליו איזה דינין אז ילמוד בבוקר בדביקה וחשיקה שידבק את עצמו אל פנימיות אור אין סוף שבתוך האותיות וכו':(תוי"י בסופו דר"ט סוף ע"א)

עוד שמעתי ממנו שיעשה אלו ד' אמות של הלכה שהוא מלכות שירדה וכו' ויוציא ספר תורה וג' דיינין בסוד ג' [רישין] ג' אהיה וכו':(תוי"י בסופו שם דר"ט סוף ע"א).

ויהי בחצי הלילה וה' הכה כל בכור וגו'. שמעתי ממורי למה על ידי מכת בכורות יצאו ממצרים, וביאר בארוכה, ומפני עומק המושג כתבתי ראשי פרקים, כי בכור נקרא דבר חידוש הנאמר בראש, והוא דבר שכל ומשכיל, שישכיל בשכלו הקודש איך לנהוג בעבודת השם יתברך, רק בכור השפחה שהם הקליפות מבדילין בין השכל ובין קונו, וזה היה סיבת גלות מצרים ר"ל מצ"ר י"ם, וכאשר לקו בכור השפחה שהוא הקליפה, ממילא יצאו מהגלות, ולכן הוקדשו בכורי ישראל שהוא השכל, אלא שאי אפשר שיהיו על מדרגה אחד, כי החיות רצוא ושוב (יחזקאל א') בסוד קטנות וגדלות, וזהו שעשו עגל, ולקח הש"י תמורת בכורים את שבט לוי כי אותיות לוי כו', וזהו ג' בחינות קהת גרשון ומררי וכו', וכאשר האדם בסוד הקטנות ויודע מזה, מוליד נשמות גרים, כי ג' הוא ג' קוים דרך ר' עלמין דכסיפין וכו' ודפח"ח:(תוי"י בסופו דר"ח ע"ג).

וה' הכה כל בכור וגו'. מה שנתהפך לרשעים מדת הרחמים למדת הדין מבואר לעיל פ' בראשית אות כ"ו:

וגם ערב רב עלה אתם. מה שקירב משה רבינו עליו השלום את הערב רב מבואר לעיל בפ' בראשית בהגה ק"ח, ומה שהיו משורש משה מפסולת הבירור מבואר לקמן פרשת קרח אות ג' ע"ש:

ולא יראה לך חמץ וגו'. דכתבתי במקום אחר ביאור פסוק (שיר השירים א':ח') אם לא תדעי לך היפה בנשים צאי לך בעקבי הצאן, וביאור משנה (אבות פרק ד") איזה חכם הלומד מכל אדם כי ברואה חסרון זולתו ירגיש בעצמו לתקן חסרונו, וזהו שכתוב ולא יראה לך חמץ וכו':(בן פורת יוסף לפ' נח פן ד'. ד"כ ע"א).

סליק פרשת בא בס"ד.